

нитѣ тѣхни и на съюзното невежество противници, за да останатъ тѣ единствениѣ господари въ Съюза за лесно и безпрепятствено постигане на тѣхнитѣ карьеристични попѣлзновения¹⁾. Ние накратко ще се справимъ съ привилегированото учителско положение.

Наистина, учителството работи дневно 5 часа, обаче тѣ се равняватъ на 15 — часовъ физически трудъ. После и самиятъ обектъ на учительовиятъ трудъ — ученикѣтъ, не може да изтрае една по-дълга операция. Тукъ имаме, значи, и известна обективностъ, която не може да се игнорира отъ държавата. Явно е, че държавата *не отъ любовъ къмъ учителя, не отъ привилегированостъ* узаконява 5-часова работа; тукъ обективнитѣ обстоятелства я принуждаватъ къмъ това. А че това е така, че държавата не жали, не привилегирова учителя, се вижда и отъ обстоятелството, гдето тя му стоварва още и непосилна *извънредна работа*, като го задължава да работи въ вечерни, недѣлни и други курсове, преглеждане смѣткитѣ на с.-бирницитѣ, влизане въ комисии по оценяване повреди, въ комисии, бдящи за санитарния порядѣкъ и др. подобни безъ да му се плаща. Изтъкваше се още, че нар. учителство имало дълга ваканция, обаче се забравяше, че, за да се набави изразходваната учительова енергия, е нужна и литературна храна и по-дълго отморяване на по-нежната нервна система, а, освенъ това, презъ лѣтнитѣ горещи месеци е невъзможно, каквото и да е обучение. За „привилегия“ относно размѣритѣ на заплатата и редовното ѣ изплащане, не може и дума да става. Именно учителството е, което е поставено напълно на милостѣта на своя господарь. Пенсията е съвсемъ илюзорна. Така стои и въпросѣтъ за назначението, уволнението и мѣстенето на народното учителство, които се нагласяватъ така, както интереситѣ на държавата го изискватъ.

Ясно е, че тѣзи своего рода „привилегии“ сж илюзорни и по никой начинъ не могатъ да прикриятъ класовия характеръ на института „народно образование“, по никой начинъ не могатъ да отхвърлятъ нашето твърдение, че държавата е въ такова отношение къмъ народното учителство, въ каквото отношение е капиталистѣтъ спрѣмо своитѣ наемници, които оплодяватъ капитала му. Разбира се, че има известна разлика, обаче, не въ сжществото, а въ частноститѣ на учительовото положение, както ще видимъ по-после.

Спорѣтъ около социалното положение на народното учителство се водѣше въ три направления: отъ една страна едни (главно Моралиевото съзвездие) се държеха около естеството на учителския трудъ и причисляваха учителя не къмъ пролетариата, а къмъ интелигенцията, „професионалната интелигенция“, което е очевидна безмислица,²⁾ други,

¹⁾ Презъ режима на „демократията“ това се напълно постигна; обшодѣлцитѣ-ржководители на съюза, пълнѣха държавнитѣ учреждения; Хр. Ганевъ, редакторъ на в. „Съзнание“, стана началникъ на основното образование при Министерството на Нар. Просвѣщение, а повече отъ 25 души „съюзни дейци“ станаха околийски началници.

²⁾ Гледай сборника „Действителностѣта и народнитѣ учители“ (статии отъ Н. Моралиевъ, Б. Рачевъ и др.).